

# Δημήτρης Τζουμάκας



Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχελακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τις ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL [gmicelpaint@gmail.com](mailto:gmicelpaint@gmail.com) ή [eothinon@gmail.com](mailto:eothinon@gmail.com). Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις [gmicelpaint@gmail.com](mailto:gmicelpaint@gmail.com) ή [kosmos@kosmos.com.au](mailto:kosmos@kosmos.com.au) ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

**Στις ασπρόμαυρες φωτογραφίες είμαι νέος και srunk. Στις έγχρωμες γερνάω εύκολα, δεν καλοβλέπω, κουφάθηκα κιόλας. Πέφτουν οι τρίχες μου. Σαπίζω λίγο λίγο. Όλα γύρω σάπια.**

## Μέρος 8<sup>ο</sup>

**Η**ροή του λόγου αρχίζει να επιταχύνεται. Έχουμε την αίσθηση ότι βρισκόμαστε σ' ένα γλωσσικό Λούνα Πάρκ, σε ένα καρουσέλ που επιταχύνεται για να προλάβει το άτομο να γευτεί τα πάντα. Και που τελικά, απογειώνεται καταγράφοντας φωτογραφικά, μια εικόνα του κόσμου, που όμως όλο και απομακρύνεται. Τέτοια γλωσσικά κομμάτια όπως αυτό που ακολουθεί, βρίσκονται διάσπαρτα μέσα στο μυθιστόρημα, το καθορίζουν και του δίνουν το δικό τους τελικό στίγμα, όσο και αν ο συγγραφέας επεδίωξε να εντάξει, διαφορετικές φόρμες ύφους σαν μια αληθινή κατάσταση κατακερματισμού και σχετικότητας, που εμποτίζει τη σύγχρονη ζωή.

«Σουμιέδες να τρίζουν, φιλιά υδρόβια που βαστάνε μια νύχτα κι εγώ καβάλα σε γατούλες, να νιαουρίζουν απ' την πδονή της ακανθικής μου φύσης. Στις ασπρόμαυρες φωτογραφίες είμαι νέος και srunk. Στις έγχρωμες γερνάω εύκολα, δεν καλοβλέπω, κουφάθηκα κιόλας. Πέφτουν οι τρίχες μου. Σαπίζω λίγο λίγο. Όλα γύρω σάπια. Το πάρκο βάλτος απ' τα νερά. Συλλληπτήρια εντομοφάγα φυτά σκαρφαλώνουν στις καλαμιές και στις παράγκες των αποχωρητηρίων, ποντίκια σκαρφαλώνουν στη στέγη του σπιτιού απ' τα δέντρα. Πεταλούδες πέφτουν λεφούσι στα τζάμια με διχαλωτές προβοσκίδες, ο Τηλέμαχος μαζί τους, με κεραίες κεκαμμένες σε γάντζο χτυπιέται εδώ κι εκεί. Εμπρός να τελειώνουμε. Βουρ για την άλλη ζωή. Partir c'est mourir un peu. Κι αυτός ο αέρας, μια βδομάδα τώρα, νέκρωσαν οι δρόμοι. Στροβιλίζει χαρτόνια, hocus-rocus, κόκκινη σκόνη φέρνει στα μάτια. «Dust of your own love's bones». Φωνή κουκουβάγιας ακούω. Κάποιος μιμείται το σοφό πουλί. Εποπιστί. Στοπ. Ωτοστόπ. Παρακαλώ πάρτε με μαζί σας. Πηγαίνω στον Αγύριστο. Hurluberlu. Αν με πάρετε δεν θα χάσετε. Πάρε χάρε. Harum-scarum, πάρε με. Είμαι ένας σοφός ομορφογερογάτος. Θα σας πω την ιστορία της Γυναίκας με τα' αγκάθια στο λαιμό. Την ξέρετε; Σας τάπαν άλλοι; Δεν πειράζει, εκτός απ' τα σοκολατάκια του Τζώριτζ στο οπισθόφυλλο και τις κατάρες της Κασσάνδρας, έχω και καλό πορνό μέσα στο σακ βουαγιαζ μου. Δεν θέλετε να δείτε έρωτες με γάτους; Il gatto va in amore due volte l'anno. Όργια με ποντικάκια; Δεν είστε περίεργοι; Tant mieux. Πώς; Είστε θρησκοκόληπος; Δεν θέλετε ένα γάτο να συνοδεύει την κυρία σας; Τι; Πηγαίνετε στο νοσοκομείο να τραγουδήσετε χριστιανικά

άσματα; Εύγε! Ας απαλύνουμε τον πόνο των συνανθρώπων μας. Εύγε δύο φορές. Jesus loves you. Πάρτε κι ένα ψεύτικο σκύλο μαζί σας. Και ψεύτικα λουλούδια. Πηγαίνουν ασορτί με τα ψεύτικα αισθήματα.

Τι υποκρισία! Pourriture noble. Φάτε τα κόλλυβά μου δίπλα στο ψεύτικο τζάκι σας. Έι, εσείς απ' την άλλη όχθη, δεν ακούτε; Κουφάλογα! Εκ βαθέων εκέκραξα. Δεν σας περισσεύει κάνα σωσίβιο; Εδώ γίνεται χαμός, μετράμε πεθαμένους τώρα. Ο Γουρούνης στην ανεμοζάλη χαίρεται. Φόρεσε φωτοστέφανο τώρα. Έκαιγε ο λίβας τα σπαρτά όταν εξατιμίστηκε ο Γεδεών, σάρωνε διαβολοανεμορούφουλας όταν ο Ρεβύθης σκότωσε τον Κουκή, οι τιμές των ψαριών είχαν φθάσει στα ύψη κι ο Φακής έχασε το ποδήλατό του. Σήκωσε κακή Όστρια και σπρώχτηκαν στο κενό η Μπ με Λοσμόνει και ο Αζώρ. Δεν βλέπω που μπορώ να χωθώ έτσι όπως φυσάει. Οι πόρτες ήταν περιστρεφόμενες, γίνανε καρμανιόλες, έμπαινες άνθρωπος κι έβγαινες χαρτόνι, έμπαινες γάτος κι έβγαινες σκουλήκι, επιπλοεντεροκήλη έχει ο συνάδελφος που παραμονεύει στο Ταμειυτήριο απ' έξω. Ναι, οι λέξεις αγκάθια σκόρπισαν μ' αυτή την ανεμοξούρα, στέγνωσε και το σάλιο στο στόμα. Δηλητηριώδες, το αισθάνομαι. Τι περιμένεις πια μ' αυτό τον καιρό; Να κιτρινίσει ο δρόμος αυτοκίνητα;»

Αυτή η γλωσσική δομή μιας προϊούσης αταξίας, δεν δηλώνει βέβαια «χαμπύλωμα του διανοητικού επιπέδου», όπως είπε ο Καρλ Γκούσταβ Γιούγκ όταν ασχολήθηκε με το έργο του Τζούς. Κείμενα σαν το παραπάνω του Τζουμάκα, είναι κάτι σαν την αταξία που προκαλεί το παιδί, όταν δεν του κάνουν τα χατίρια. Αλλά αυτή η «παιδιάστικη» αταξία του συγγραφέα, λειτουργεί θεραπευτικά, σαν το όνειρο σε δύσκολες καταστάσεις. Οι καλλιτέχνες λειτουργούν όπως τα παιδιά και τα όνειρα, αφήνονται στους κραδασμούς και τα ρεύματα ζωής ευκολότερα. Κάτι που άλλοι άνθρωποι για διάφορους λόγους, δεν επιτρέπουν να συμβεί στον εαυτό τους. Εφόσον βέβαια, μπορούν να ελέγξουν και να διαχειριστούν τις παρορμήσεις και τις συγκρούσεις τους με το κοινωνικό στάτους κβο. Όμως αυτή η εθελούσια και ελεγχόμενη εγκατάλειψη των καλλιτεχνών στους κραδασμούς, πολλές φορές είναι χωρίς επιστροφή. Το έχουμε δει να συμβαίνει επανειλημμένα μέσα στην ιστορία. Όσοι μπορούν και σώζονται, έστω με τραύματα και εγκαύματα, από την επαφή τους με τις φωτιές που δημιουργούνται από τη σύγκρουση των ενορμήσεων τους με την κοινωνική συνθήκη, το καταφέρνουν με αμυντικές συμπεριφορές,

οι οποίες παίρνουν διάφορες μορφές. Μια συνηθισμένη συμπεριφορά, είναι η απόσταση που παίρνουν από τον εαυτό τους. Τεμαχίζουν τον εαυτό, δημιουργώντας μια δεύτερη και τρίτη περσόνα. Μειώνουν έτσι τον κίνδυνο ενός ολικού χαμού, όπως όταν δεν βάζουμε όλα τα αυγά σ' ένα καλάθι. Στη επικοινωνία ανάμεσα στα μέρη, στα οποία έχει διασπαστεί το «Είναι», μπορεί να εισχωρήσει η σάτιρα ακόμα και ο σαρκασμός. Δημιουργείται έτσι η δυνατότητα της κριτικής στάσης προς τον εαυτό, που έχει αντικειμενοποιηθεί. (Στον Δ. Τσαλουμά υπάρχει αυτό το στοιχείο). Ένα τέτοιο φαινόμενο, όπου το άτομο διασπάται σε περσόνας, οι οποίες μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους κριτικά, είναι αποτέλεσμα όπως είπαμε, μιας κοινωνίας που έχει χάσει πλέον την ελπίδα της σ' ένα ουτοπικό μέλλον. Το άτομο αυτοσατιρίζεται, οδηγώντας τις ενοχές του για το ότι είναι μέρος αυτού του κόσμου που τον πονά, σε κάθαρση.

Στο κείμενο της Γυναίκας με τα' αγκάθια στο λαιμό, η σχέση του υποκειμένου – συγγραφέα με το σώμα του, γίνεται μέσω του Τηλέμαχου και του Γεδεών. Δεν πρόκειται για ολοκληρωμένους χαρακτήρες, πορτραίτα προσώπων, αλλά για τμήματα ενός εαυτού, που αποκόπτονται από το σώμα και λειτουργούν σαν οθόνες, όπου επάνω τους προβάλλονται ιδέες αληθινές ή απατηλές, που έχει το άτομο για τον εαυτό του. Το υποκείμενο – συγγραφέας, στήνει ένα παιχνίδι με τα κομμάτια του εαυτού του για να εκδραματίσει όλα εκείνα που τον απασχολούν και τον καταβάλουν. Έχουμε λοιπόν μια εσωτερική δράση που εκτυλίσσεται ανάμεσα στα κομμάτια ενός κατακερματισμένου εαυτού. Στην περίπτωση αυτή της εσωτερικής δράσης, η λίμπιντο ως χαρακτηριστικό στοιχείο του βιολογικού «Είναι», προβάλλεται επάνω σε υπαρκτά πρόσωπα. Αλλά επειδή το κοινωνικό «Είναι» έχει χάσει την συνεκτικότητά του και η σχέση με τα υπαρκτά που λειτουργούν ως εκφραστές της λίμπιντο, παρουσιάζεται αποσπασματική. Αυτό που εκφράζεται δεν είναι μια σχέση πραγματική, αλλά ξεκάθαρα υποκειμενική. Η Γυναίκα με τα' αγκάθια στο λαιμό δεν είναι ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά όλα τα πρόσωπα, που λειτουργούν ως εκφραστές της λίμπιντο του διασπασμένου κοινωνικά «Είναι».

Το μυθιστόρημα αυτό είναι οριακό στην ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας στην Αυστραλία. Σηματοδοτεί την γενικευμένη κρίση μιας εθνικής ομάδας με αγροτικό παρελθόν, σε φάση αλλοίωσης της πληθυσμιακά και πολιτιστικά, μέσα στην δυτικότερη δομημένη βιομηχανική και καταναλωτική κοινωνία της Αυστραλίας.